

[Aksel Larsen.]

paa er i Overensstemmelse med byplanmæssige Synspunkter. Jeg kan ikke tro det. Jeg skulde tro, at netop som København er bygget med Huse og Gadeføring og Trafiklinier o. s. v., vilde det være paa sin Plads at have en samlet Plan for, hvordan man mener Trafiklinierne burde være, og søge i Henhold hertil at gennemføre Ombygninger af de enkelte Kvarterer, som man Tid efter anden vil sanere. Det ser ikke meget ud til, at man har gjort noget i dette Tilfælde, og det turde være en Mangel ved de Planer, Magistraten maa formodes at nære.

Noget andet er, at dette Lovforslag jo har haft en meget besværlig Gang gennem Tinget, eller rettere gennem Udvalget. Det har været længe i Udvalg, og Forhandlingerne har været meget brydsomme. Man syntes at komme over meget væsentlige Vanskeligheder paa det Tidspunkt, da der opnaaedes Enighed om Genindførelse af Stavnbaandet i Danmark, og da man samtidig i Udvalget vedrørende *denne* Lov enedes om, at der skulde ydes en højere Betaling til Grundejerne og ydes Erstatning til de næringsdrivende i Kvarteret. Men hvad med Lejerne? Hvis jeg har forstaaet det ret, er den officielle Begrundelse for, at disse Huse partout skal jævnes med Jorden, den, at de er sundhedsfarlige at bo i, at det er Synd for Menneskene, som bor i dem: det er for disse Menneskers Skyld, Kvarteret skal saneres. Saa vidt er alt udmærket; saadan bør det ogsaa være. Men naar man saa vil gennemføre Saneringen, saa tager man først og fremmest Hensyn til dem, der skal bygge de nye Huse, i anden Række Hensyn til dem, der ejer Grundene, i tredje Række Hensyn til de næringsdrivende, og hvorvidt der saa bliver noget til dem, der bor der, de Mennesker, for hvis Skyld Saneringen gennemføres, ja, det er et Spørgsmaal.

Der stilles i Udsigt et vist Tilskud til Udligning af Differencen mellem deres nuværende Husleje og den eventuelt kommende, og det er alt. Saa vidt jeg forstaa, gaar Udvalget ud fra, at dette Tilskud vil blive saa stort, at det i hvert Fald i 2 Aar dækker Forskellen mellem deres nuværende Husleje og deres eventuelt kommende, men jeg kan ikke se, at der noget Sted, i Lovforslaget, Ændringsforslag eller Skrivelser fra Magistraten, staa, at denne Forskel vil blive udlignet. Der skal ydes et Tilskud; det er noget, Magistraten har Ret til, men ikke Pligt til, og hvor stort det bliver, ja, det bestemmer aabenbart Magistraten.

Derimod er der ganske anderledes faste Regler for, hvad Grundejerne skal have, og anderledes faste Regler for, hvordan de næringsdrivende skal behandles, for slet ikke at tale om de Bygherrer, der skal i Gang.

Jeg synes, dette er bagvendt, og det gør os ikke til større Tilhængere af Lovforslaget, end vi var før. Den eneste rigtige Maade at gribe en saadan Sanering an paa maatte være først at sikre Erstatningslejligheder og saa foretage Nedrivningen og Nybygningen. Den Vej gaar man ikke. Københavns Magistrat siger blot i sin Besvarelse af Udvalgets 14 Spørgsmaal, at Sagen om Erstatningslejlighederne er i den bedste Orden; man har en 600—700 udmærkede Lejligheder af samme Type som dem i Borgergade og Adelgade, fornemmelig beliggende paa Christianshavn, men formentlig ogsaa i Laksegade og Pilestræde; man har en 600—700 Lejligheder af samme Type og derfor til samme Pris; dem kan de foreløbig faa. Men det var jo af Hensyn til Menneskene, at man vilde sanere, fordi Lejlighederne var usunde at bo i, og det bliver vel ikke sundere at bo i en tilsvarende Lejlighed i Sankt Annæ Gade, eller hvor det nu er paa Christianshavn, eller i Pilestræde, end det er at bo i Borgergade eller Prinsensgade. Dernæst siger man, at der kan skaffes andre Lejligheder, bl. a. har Hr. Boldsen en hel Del Lejligheder, som han elskværdigt agter at stille til Raadighed, og som kan udlejes til en Pris, som jo ligger betydeligt over Lejen i Borgergade og Adelgade.

Jeg synes, det er for flot, Magistraten kommer ud over disse Vanskeligheder. Jeg er ikke i Stand til at bedømme fuldt ud, hvordan man kommer ud over dem, fordi der er sket noget højst mærkeligt med denne Betænkning. Der er aftrykt som Bilag 1 de 14 Spørgsmaal, men deriblandt er der 2, som er saa fortrolige og hemmelige — formentlig vedrørende de tyske Besættelsestropper eller andet —, saa de ikke maa komme til Tingets Kundskab, og Svarene altsaa heller ikke. Det er saaledes lidt svært for os at vide, hvad det drejer sig om, og det gør det ikke lettere at tage Stilling. Men uanset dette vil jeg sige, at det er med meget stor Flothed, Magistraten siger, at man kan anvise over 2 300 Erstatningslejligheder til de 2 800 Husstande, der skal flytte. Jeg stiller mig meget tvivlende over for, at disse 2 300 Erstatningslejligheder er en Realitet, som Magistraten raader over.

Og saa er der noget andet: at Beboerne formentlig ikke kan være tjent med at blive henvist til Erstatningslejl-